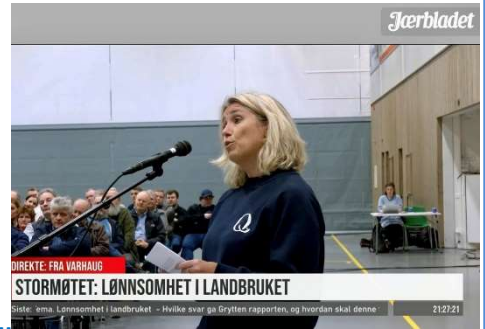

Q -Nytt!

Jæren februar 2023

Melke kvalitet og innmål liter melk

2023	Innmålt melk	Elitemelk	Klasse 1	Klasse 2	Klasse 3	Fett	Protein	Celltall	Bacto
Januar	6 639 427	97,9 %	1,9 %	0,1 %	0,1 %	4,51 %	3,49 %	147	30
Sum	6 639 427	97,9 %	1,9 %	0,1 %	0,1 %	4,51 %	3,49 %	147	30

Tabell 1: Mengde og kvalitet på innmål liter mjølk til Q-Meieriene avd. Jæren 2022

Melkefordeling Q		
Januar 2023	Jæren	Gausdal
Melk fra egne produsenter	6 639 427	1 501 034
Kjøp av TINE	1 323 075	1 877 768

Kvalitet januar

Vi hadde en dårlig start på 2023 på meieriet. Det var signalfeil de første dager i 2023 og det var problem å få linjer til å kjøre skikkelig. Vi arbeider stadig med feil som oppstår, men vi opplever heldigvis at linjene kjører mer stabilt nå. Torsdag 2. februar tok vi inn 416000 liter med råmelk her på anlegget. På tross av problem på meieriet leverer dere som vanlig bra melkekvalitet. Det ble 97,9 % elitemelk den første måned i 2023. Det var bare et tilfelle høy bactoscan som gjorde at et kammer ble vraket.

Q fortsetter med elitemelk og klasser i 2023

Tine innførte fra 01.01.2023 et nytt betalingssystem som de kaller for glidende kvalitetsutbetaling. Fram til nå har melken vært betalt i fire klasser. Elitemelk, klasse 1, 2 og 3. Tine har ikke informert Q om disse endringer og de vil ikke gi oss detaljer om endringer. For å få informasjon om nytt betalingssystem må vi lese det som skrives i aviser.

Avregning Q /Tine

	Q	Tine
• Basispris	Kr 4,68	Kr 4,81 ?
• Kvalitetstillegg	kr 0,35	Kr 0,16
• SUM	kr 5,03	Kr 4,97

Basispris i Tine blir fra 01.01.2023 kr 4,68. Vi har hørt at de vil starte med kr 4,81 siden elitemelk på kr 0,30 blir tatt vekk. Noe av elitemelkstillegget som blir fjerna blir lagt på basisprisen mens resten skal betales ut på kvalitet.

Vi regnet ut hva den beste melken som er avregnet i Q ville fått i den glidende kvalitetsutbetalingen. Da ble det tillegg på 23 øre. Verdi er ca. 5.000 på bactoscan og mellom 30.000 og 40.000 på celltall og helt lavt på frie fettsyrer.

I eksempel over har vi lagt inn gjennomsnitt melk i Q med ca. 145.000 på celltall og 25.000 på bactoscan, og 0,6 på frie fettsyrer. Med denne melken ser det ut som det er mulig å oppnå 16 øre i kvalitetstillegg.

Vi har i samarbeid med produsentlagene økt vår sats for elitemelk til 35 øre fra 1.1.23. Tilskudd rådgivning og de to ørene som tidligere har vært tillegg over Tine sin basispris flyttes over på elitemelkstillegget. Det blir slutt på at rådgivningstilskuddet betales ut etterskuddsvis. Nå vil det fortløpende bli betalt ut med høyere kvalitetsbetaling. Vi vil, sammen med produsentlagene, ta en evaluering av hele betalingsystemet innen utgangen av 2023 og sjekke hvordan vi betaler i forhold til Tine.

Resultat for Q

Det foreligger ikke noe offisielt resultat for Q-meieriene for 2022 enda. Det vi vet sikkert er at det blir et negativt tall ca. 10 millioner i minus. Det er mange år siden Q gikk i underskudd. Heldig for oss har vi Kavli i Bergen som får et godt resultat i 2022 på tubene. Nå ser vi framover og forventer med nye innovasjoner og full drift at skal tjene penger igjen.

Rammevilkår for Q og bonden

Vi arbeider som nevnt med stabilitet og god drift. Andre og avgjørende faktorer for å lykkes er gode og forutsigbare rammevilkår. Dette er noe vi dessverre må bruke mye tid på. Det er laget en stor utredning om de konkurransefremmende tiltak som er oversendt til Landbruks- og matdepartementet. Utredningen som Landbruksdirektoratet beskriver, er at det fortsatt er behov for støtte til de private. Særlig dette med konkurranse i primærleddet, hvor ingen andre aktører enn Q har prøvd på 25 år, må støttes. Etter 25 års drift har vi bare litt over 6% av melkevolum i primærleddet. Rapporten har ikke en klar innstilling når det gjelder distribusjonsstøtten. Siden Tine ikke har forsyningsplikt, var Q nødt til å etablere seg der hvor melkeprodusentene var. Denne lokalisering er en strukturelle og varig ulempe.

Tine råvare forsyner de store Tine anleggene som ligger i de største byene med melk. Disse anleggene ligger langt fra melkeprodusentene, men kort vei til markedet. Distribusjon av melk har en høy kostnad grunnet vekt og at det fraktes i melkecontainer med retur. Det er ikke vanskelig å forstå at Tine har mye lavere distribusjonskostnader enn Q. Hvis du skulle vært konkurranse dyktig på produksjon av konsum melk og sluppet å tenke på tilgang av melk ville du selvsagt etablert deg i de 2-3 største byene i Norge.

Vi som står i denne viktige kampen, er veldig glade for alle som støtter opp om konkurransen. Mange har støttet Q i høringsuttalen, begge våre produsentlag har sendt brev. Vi ser at konkurransetilsynet advarer sterkt mot å fase ut tiltakene. Tine er fortsatt superdominant. Konkurransetilsynet er skeptisk til tilskuddsordninger, men i dette markedet er det et klart behov for tiltak som kan styrke konkurransen sier de.

Rammevilkår er like viktige for dere produsenter som for Q. Derfor starter innspill fra Q-meieriene til Grytten høring. **Ingen olje ingen oljeboringsplattform, ingen melk ingen meieri.** Videre skriver Q at et gårdsbruk er et foretak på linje med at et meieri er en bedrift. Begge selskaper må kunne forvente normal kapitalavkastning på reell kapital, gitt god drift. En melkeprodusent bør kunne ta ut en konkurransedyktig lønn for sitt arbeid i driften, samt normal kapitalavkastning. Selvforsyningsgraden i Norge må opp. Myndighetene skylder å gi matvareindustrien en opptrappingsplan og incitamentet til å øke produksjon basert på norsk råvare.

Vi må komme dithen at en ungdom velger å fortsette å drive gården, til tross for andre attraktive tilbud i arbeidsmarkedet og muligheter for kapitalavkastning for utleie av kvoter. Gården bør kunne overleveres til neste generasjon i bedre skikk og stand enn den var i ved forrige generasjonsskifte. Strukturutvikling fra 90 tallet har krevd mye kapital inn i landbruket. Vi heier på heltidsbonden på Jæren.

Kvoter 2023

Det skal nå være sendt ut kvotebrev fra landbruksdirektoratet. Kvotebrev går til alle eiere av landbrukseiendom med grunnkvote, og inneholder informasjon om grunnkvoten på eiendommen deres. I tillegg får dere et infobrev der leiekvoter er inkludert. Hvis innleid kvote har falt ut fra kvotebrevet, ser du nok i hovedsak på feil brev.

Vi ber om at dere sjekker at kvoten på avregningen for januar er riktig.